

A KÚRIA
mint felülvizsgálati bíróság

Pfv.III.20.328/2014/4.szám

A Kúria a Lékó és Társa Ügyvédi Iroda (ügyintéző: dr. Lékó László ügyvéd) által képviselt I.r., II.r. és III.r. felpereseknek a jogtanácsos által képviselt alperes ellen kártérítés megfizetése iránt a Fővárosi Bíróság előtt 64.P.21.950/2009. szám alatt megindított és másodfokon a Fővárosi Ítéltábla 4.Pf.20.754/2013/3. számú ítéletével befejezett perében a jogerős ítélet ellen a felperesek által 29. sorszám alatt előterjesztett felülvizsgálati kérelem folytán a 2014. szeptember 10. napján megtartott tárgyaláson meghozta a következő

í t é l e t e t :

A Kúria a jogerős ítélet felülvizsgálattal támadott, az elsőfokú ítélet keresetet elutasító rendelkezését helybenhagyó részét, részben megváltoztatja és az alperest kötelezi az I.r. felperesnek további 1.000.000 (egymillió) forint, a II.r. felperesnek további 2.000.000 (kettőmillió) forint nem vagyoni kártérítés, és az I., II.r. felperesnek személyenként külön-külön 200.000 (kettőszázezer) forint vagyoni kártérítés megfizetésére azzal, hogy a kártérítések után a kéresettől (2003. július 13.) jár késedelmi kamat és a teljesítési határidő 15 nap. Egyebekben a jogerős ítéletet hatályában fenntartja.

Kötelezi a felpereseket, hogy fizessenek meg az alperesnek 200.000 (kettőszázezer) forint felülvizsgálati eljárási költséget.

Kötelezi az alperest, hogy fizessen meg az államnak külön felhívásra 340.000 (háromszáznegyvenezer) forint felülvizsgálati eljárási illetéket, míg az 1.763.000 (egymillió-hétszázhatvanháromezer) forint felülvizsgálati eljárási illetéket az állam viseli.

Ez ellen az ítélet ellen felülvizsgálatnak nincs helye.

I n d o k o l á s

A felperesek 2003. július 13-án az I.r. felperes tulajdonában álló személygépkocsiban utazva idegenhibás közlekedési balesetet szenvedtek, amelynek során az I.r. felperesnek térdízületi és

vállsérülései, a II.r. felperesnek több súlyos, hosszú ideig tartó kórházi kezelést és műtéteket is igénylő sérülései keletkeztek. A baleset idején a III.r. felperes hat hetes volt, édesanyja fél évig ellátni nem tudta. A balesetet az alperes felelősségbiztosításában álló gépkocsi vezetője okozta, akinek bűnösségét jogerős bírósági ítéletben maradandó fogyatékossgot eredményező közúti baleset gondatlan okozásának vétségében a bíróság megállapította.

A felperesek a keresetükben a balesettel összefüggő vagyoni és nem vagyoni káraik megtérítésére kérték az alperes kötelezését.

Az alperes a helytállási kötelezettségét nem vitatta, a részben teljesített, illetőleg elismert követelést meghaladóan a kereset elutasítását kérte.

Az elsőfokú bíróság a kiegészített ítéletében kötelezte az alperest, hogy 15 napon belül az I.r. felperesnek 500.000 forintot, a II.r. felperesnek 3.300.000 forintot és ezen összegeknek a 2003. július 13-tól járó törvényes mértékű késedelmi kamatait fizesse meg, ezt meghaladóan, valamint a III.r. felperes keresetét elutasította. Az elsőfokú ítélet indokolása szerint az egyes dologi károk, így többek között az I.r. felperes cipőjének, laptopjának, GPS antennájának, a II.r. felperes ruházatának sérülése miatt előterjesztett kárigények bizonyíthatatlanok maradtak. A kedvezményes nyaralásra feljogosító utalvány igénybevételének megghiúsulása tekintetében a felperesek nem igazolták a kár mértékét, illetőleg azt sem, hogy a kedvezménnyel élni kívántak volna. A gépkocsi eladásával összefüggő károkat az elsőfokú bíróság ugyancsak bizonyíthatatlannak tartotta és a rendelkezésre álló bizonyítékok alapján az adásvételi szerződés színleltségére utalt. A gépkocsi tárolási költségét, a speciális ágy indokoltságát és költségét, a II.r. felperesnek az alperes által térített ruhaköltségen felüli indokolt kiadását a felperesek az elsőfokú bíróság szerint nem bizonyították. A II.r. felperes látogatási költség címén 600.000 forint megtérítését igényelte, e körben az elsőfokú bíróság az alperes által már teljesített költséget is figyelembe véve további 300.000 forintot tartott indokoltnak. Az orvosszakértői vélemény alapján az elsőfokú bíróság az I.r. felperes nem vagyoni kárának kompenzálására 500.000 forintot, a II.r. felperes esetében pedig a peren kívül teljesített 2.000.000 forintot is értékelve további 3.000.000 forintot állapított meg. Az elsőfokú ítélet indokolása szerint a III.r. felperesnek a balesetből fakadóan nem vagyoni kára nem keletkezett, ezért keresete alaptalan.

A felperesek fellebbezése és az alperes csatlakozó fellebbezése folytán eljáró másodfokú bíróság az ítéletében az elsőfokú ítélet fellebbezett rendelkezéseit részben megváltoztatta, az I.r. felperes kártérítését 1.000.000 forintra és kamataira, a II.r. felperes kártérítését pedig 4.300.000 forintra és kamataira

felemelte, továbbá a kereseti illeték viselésének megváltoztatása mellett a kiegészített elsőfokú ítéletet helybenhagyta. A másodfokú bíróság az ítélet indokolásában megállapította, hogy az I.r. felperes mint a gépjármű vezetője, valamint a II.r. felperes mint a gépjármű üzemeltetője tekintetében a kártérítési felelősség a Ptk. 346. §-ának (1) bekezdése alapján alkalmazandó Ptk. 339. §-ának (1) bekezdésén alapul, míg a III.r. felperes mint a gépjármű utasa tekintetében a Ptk. 345. §-ának (1) bekezdésén.

A másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság ítéletét megalapozottnak tartotta. Az I. és a II.r. felperesek fizikai és pszichés hátrányait azonban a balesetkorai ár- és értékviszonyok alapulvételével nem kellően arányosítva állapította meg az elsőfokú bíróság a nem vagyoni kártérítés összegét, az utazási utalvány tekintetében pedig a meghíúsult nyaralás tényét is a nem vagyoni hátrányok körében kell értékelni. Ennek megfelelően az I.r. felperes esetében 1.000.000 forint arányos a nem vagyoni hátrányok kompenzálására, a II.r. felperes esetében pedig 6.000.000 forint, amelyből az alperes 2.000.000 forintot már megtérített. Egyebekben az elsőfokú bíróság elutasító rendelkezései megalapozottak. A fellebbezés kapcsán a másodfokú bíróság kiemelte, hogy az utazási utalvány megszerzésével, felhasználásával a felpereseknek kiadása nem merült fel, bevételről sem eset el, így elmaradt hasznuk sincs. A gépkocsi eladásával kapcsolatban a felpereseknek foglalt nem kellett volna fizetniük a Ptk. 245. §-ának (1) bekezdésére tekintettel, mert a szerződés az eladón kívül álló ok miatt hiúsult meg. A sürgősen kifizetett foglalt, mint kár az alperesre nem hárítható át.

A III.r. felperes nem vagyoni kárigénye kapcsán a másodfokú bíróság az orvosszakértői vélemény alapján utalt arra, hogy fizikai sérülés nem keletkezett, az anyai gondoskodás és a szoptatás hiánya szakértői eszközökkel kimutatható hátrányt nem okozott.

A felperesek felülvizsgálati kérelme tartalmát tekintve a keresetüknek teljes mértékben helyt adó döntés meghozatalára irányult. Álláspontjuk szerint a bíróság az évekkel korábban készült szakvéleményeket nem megfelelően értékelte, az időközben bekövetkezett változásokat nem vette figyelembe és helytelen a bizonyítékértékelés a dologi károk tekintetében is. A férfi cipő, a laptop és a GPS antenna sérülése miatt igényelt kártérítés megalapozott, kellően bizonyított. A nyaralási utalvány a felperesek szerint nem tartozhat a nem vagyoni kár körébe, a felperesek számára 400.000 forint megtakarítást jelenthetett volna egy ötcsillagos luxus szállodában történő nyaralás esetén. A foglalt kikötése és kifizetése bizonyított volt, miként az adásvétel elmaradása miatti veszteség is. A gépkocsi totálkárossá vált, azt az I.r. felperes édesapjának cégénél, a tárolási költség utólagos kifizetése mellett tárolhatták. A speciális ágyat a felperesek éppen a kárenyhítés érdekében szerezték be a cégen keresztül. A nadrágkosztüm költségéhez a blúz és a fehérnemű is

hozzátartozott, amelyeket le kellett vágni a II.r. felperesről. Az alperes által számított látogatási költségek nem fedezik a valós költségeket a nem vagyoni kárigény tekintetében a felülvizsgálati kérelem részletesen utalt az I. és a II.r. felperes nem vagyoni hátrányaira, a fizikai és lelki sérülésre, a műtéti beavatkozásokra, a társadalmi és magánéletben bekövetkezett hátrányos változásokra, a munka, a sport és a szabadidős tevékenység nehézségeire, a II.r. felperes maradandó fogyatékoságaira, 40%-os munkaképesség-csökkenésére, a kórházban szerzett súlyos fertőzésre, valamint a szoptatás elmaradásának pszichológiai hatására. A III.r. felperes esetében a szoptatás, az anyai gondoskodás hiánya kihat az egész személyiségfejlődésére, különösen sérelmes ezért a nem vagyoni kárigény teljes elutasítása, illetőleg e körben a további bizonyítás mellőzése. A felülvizsgálati kérelem szerint a 2003-tól megítélt késedelmi kamatokkal együtt sem áll arányban a nem vagyoni kártérítés a ténylegesen bekövetkezett nem vagyoni hátrányokkal.

Az alperes a felülvizsgálati ellenkérelmében a felülvizsgálati kérelem elutasítását, a jogerős ítélet hatályban tartását kérte.

A Pp. 270. §-ának (2) bekezdése és 275. §-ának (2) bekezdése alapján a Kúria azt vizsgálta, hogy a jogerős ítélet a felülvizsgálati kérelemben megjelölt okokból jogszabálysértő-e.

A felülvizsgálati kérelem az alábbiak szerint részben alapos.

Az alperes kártérítési felelősségének jogalapja nem volt vitatott, a felülvizsgálati kérelem a vagyoni és nem vagyoni kártérítési igényt elutasító döntést támadta annak megalapozatlansága miatt.

A vagyoni igények közül az utazási utalvánnyal kapcsolatos keresetet a bíróság a jogerős ítéletben alaptalanul utasította el és tévedett, amikor a követelést nem vagyoni kárigénynak tekintette. Az elutasításnak nem volt elegendő indoka annak bizonyítatlansága, hogy a felperesek az utazási utalványt igénybe kívánták-e venni, illetőleg azért nem utaztak el, mert a baleset megtörtént. A másodfokú bíróság döntése önellentmondó, mert miközben a nyaralás élményétől való megfosztást nem vagyoni kárnak tekintette, arra is utalt, hogy egy költségkedvezményt nyújtó lehetőségről van szó. Amennyiben az utazási utalvány igénybe vehető, akkor annak van értéke, másfelől pedig az utazás elmaradásának következményei nem jelentenek nem vagyoni hátrányt. Az igény elbírálásához elegendő bizonyíték állt a bíróság rendelkezésére, amelyek mérlegelhetőek voltak. Okirat és tanúvallomás igazolta, hogy az utalvány olyan utazásra jogosított, amely azáltal nyújtott vagyoni előnyt, hogy a szálloda költségeit nem kellett volna kifizetni a járulékos programokkal. Ez tehát nem pusztán lehetőség volt, hanem jogosultság, amelyet igénybe vehettek volna, ha nincs a baleset, így viszont emiatt és nem a saját

döntésük folytán maradt el az utazás, amely által elestek egy nem vitásan sajátos jellegű előnytől, amely jogi értelemben elmaradt haszon és amelynek mértéke 400.000 forintban elfogadható. A Kúria ezért az utazási utalvány megghiúsulására alapított keresetet elutasító jogerős ítéleti rendelkezést hatályon kívül helyezte és az elsőfokú ítéletet megváltoztatva az I. és a II.r. felperesek részére személyenként 200.000 forint vagyoni kártérítés megfizetésre kötelezte az alperest [Pp. 275. § (4) bekezdés].

A perben bizonyított volt a gépkocsira vonatkozó szerződés megkötése, a foglaló kikötése és átadása, valamint annak visszafizetése is. Helytálló a másodfokú ítélet indokolása a tekintetben, hogy a teljesítés megghiúsulásáért az I-II.r. felperesek nem felelősek, mégpedig azért, mert a teljesítés lehetetlenné vált, ez okból pedig nem kellett volna teljesíteni, így az önkéntes (téves) teljesítés kárként nem hárítható át.

A gépkocsi adásvétel elmaradása miatti veszteség tekintetében a kárkori érték és a szerződéses ár összevetése alapján a kárigény nem vezethető le. Az a tény, hogy az adásvétel elmaradt, illetőleg abból kár származott, nem volt bizonyított. A gépjármű kár rendezett, ezzel összefüggő további többletigény más címen nem érvényesíthető.

A felperesek által előterjesztett további vagyoni kárigények tekintetében a jogerős ítélet helyesen állapította meg, hogy a térített és megítélt vagyoni károkon felül érvényesített további károk nem bizonyítottak. E körben a bizonyítatlanság következményei a bizonyító feleket, azaz az I. és a II.r. felpereseket terhelte [Pp. 3. § (3) bekezdés]. E károk kapcsán felmerült bizonyítékok értékelése megfelelt a Pp. 206. §-ának (1) bekezdésében foglaltaknak.

A felperesek nem vagyoni kárigényének elbírálása a bizonyítékok megfelelő értékelésén alapult és megfelelt az anyagi jogszabályoknak is, kiemelve a III.r. felperes esetében azt, hogy nincs védett személyhez fűződő jogsérelem. A II.r. felperes esetében bizonyított tény, hogy a személyhez fűződő jogsértés megvalósult, a II.r. felperes egészsége súlyosan és maradandóan sérült, a hátrányokat a bíróságok jól feltárták, de a jogsértés súlyát és különösen a kialakult hátrányos következményeket helytelenül értékelték. A Ptk. 355. §-ának (4) bekezdése szerinti kiegyenlítő-kompenzáló céloknak összesen a II.r. felperes esetében 8.000.000 forint felel meg. A bíróságnak ez esetben is értékelni kellett a káreset idején érvényesülő ár- és értékviszonyokat, valamint az összehasonlításra alkalmas bírósági döntéseket. A bíróság a jogerős ítéletben az I.r. felperes nem vagyoni hátrányait is feltárta, a térdízületi és válltájéki sérülés, az izomszakadás, a fennmaradó mozgás beszűkülés és a pszichés megrázkódtatás

kompenzálására 2.000.000 forint alkalmas. A III.r. felperes esetében a rendelkezésre álló bizonyítékok alapján nem vagyoni kártérítéssel kompenzálható nem vagyoni hátrány nem volt megállapítható. Mindezekre tekintettel a Kúria a jogerős ítéletnek az I. és II.r. felperesek nem vagyoni kárigényét részben elutasító rendelkezését hatályon kívül helyezte és az elsőfokú ítéletet részben megváltoztatva az alperest az I.r. felperes részére további 1.000.000, a II.r. felperes részére pedig további 2.000.000 forint nem vagyoni kártérítés megfizetésére kötelezte, míg a III.r. felperes nem vagyoni kárigényét elutasító jogerős ítéleti rendelkezését hatályában fenntartotta [Pp. 275. § (3) és (4) bekezdés].

A Kúria a Pp. 270. §-ának (1) bekezdése szerint alkalmazott Pp. 81. §-ának (1) bekezdése alapján rendelkezett a felülvizsgálati eljárási költség megfizetéséről, figyelembe véve azt, hogy a felperesek nagyobb részt pervesztesek lettek. A felülvizsgálati eljárási illeték viseléséről szóló rendelkezés a 6/1986. (VI.26.) IM rendelet 13. §-ának (2) bekezdésén alapul.

Budapest, 2014. szeptember 10.

Dr. Havasi Péter s.k. a tanács elnöke, Dr. Udvary Katalin s.k. előadó bíró, Dr. Almásy Mária s.k. bíró

A kiadmány hitelül:

kúriai tisztviselő
HM